

ПрАТ "ВНЗ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ"
Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого

Кафедра правоохоронної та антикорупційної діяльності

Затверджую:
Директор Навчально-наукового
інституту права імені князя
Володимира Великого

Микола ЗУБРИЦЬКИЙ

" 01 " 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
правоохоронної та
антикорупційної діяльності
Протокол № 1 від 28 серпня 2025
року
Завідувач кафедри

Володимир ЗАРОСИЛО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вогнева підготовка»

Спеціальності: **262 Правоохоронна діяльність**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **Правоохоронна діяльність**

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Вацюк Віктор Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Вацюк
(підпис)

Викладач:

Вацюк Віктор Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Вацюк
(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	навчальної	Вогнева підготовка
Шифр спеціальності	та назва	262 «Правоохоронна діяльність»
Рівень вищої освіти		другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни		обов'язкова
Кількість кредитів і годин		4 кредитів /120 год Лекції : 6 Семінарські заняття: 34 Самостійна робота студентів: 80
Терміни дисципліни	вивчення	3 семестр
Мова викладання		українська
Вид контролю	підсумкового	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті		https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravoohoronnoyu-diyalnisty/silabus11.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

		Вацюк Віктор Олександрович кандидат юридичних наук
		Заступник завідувача кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності, доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП		Вогнева підготовка, БЗВП, Тактико-спеціальна підготовка
Напрями наукових досліджень		Судові та правоохоронні органи України, Удосконалення антикорупційного законодавства, Особливості проведення ОРД, Особливості проведення НС(Р)Д
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців		ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8705-6223 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=G155YCgAAAAJ
Контактна інформація викладача:		
E-mail:		Kaf.prd.409@gmail.com
Контактний тел.		490-95-02

Телефон кафедри	490-95-21
Портфоліо викладача на сайті кафедри Інституту/ Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-prava/kafedra-pravoohoronnoyu-diyalnisty.html

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Вогнева підготовка» є одним із обов'язкових освітніх компонентів, який передбачає ознайомлення студентів з озброєнням та його застосування в процесі практичної діяльності. Актуальність дисципліни «Вогнева підготовка» для магістрів спеціальності «Правоохоронна діяльність» зумовлена сучасними безпековими викликами, пов'язаними з збройною агресією проти України, запровадженням правового режиму воєнного стану та необхідністю забезпечення ефективної взаємодії правоохоронних органів із сектором безпеки і оборони держави, для виконання завдань із підтримання публічної безпеки, охорони критичної інфраструктури, протидії диверсійно-розвідувальній діяльності та забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану або надзвичайних ситуацій.

У поєднанні з правничими знаннями це забезпечує комплексну підготовку фахівців правоохоронної діяльності, здатних ефективно діяти як у мирний час, так і в особливий період.

Таким чином, дисципліна «Вогнева підготовка» є актуальною та необхідною складовою освітньої програми магістрів спеціальності «Правоохоронна діяльність», оскільки сприяє підвищенню обороноздатності держави, зміцненню системи національної безпеки та формуванню конкурентоспроможних, професійно підготовлених кадрів для правоохоронних органів України.

Предмет вивчення дисципліни «Вогнева підготовка» для магістрів спеціальності «Правоохоронна діяльність» — це сукупність теоретичних знань, практичних умінь і навичок щодо законного, безпечного та ефективного застосування вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів у процесі виконання службово-бойових завдань.

Предмет дисципліни охоплює:

- правові засади застосування вогнепальної зброї, спеціальних засобів і заходів фізичного впливу;
- тактико-технічні характеристики службової зброї та боеприпасів;
- правила безпеки під час поводження зі зброєю;
- методику прицілювання, ведення вогню та виконання вправ стрільби у різних умовах службової діяльності;
- психологічні та фізіологічні аспекти застосування зброї в екстремальних ситуаціях;
- оцінювання правомірності та наслідків застосування вогнепальної зброї;
- формування відповідальності за прийняття управлінських і процесуальних рішень, пов'язаних із використанням летальних засобів.

У цілому предмет дисципліни спрямований на професійну підготовку магістрів до прийняття обґрунтованих і правомірних рішень щодо застосування вогнепальної зброї, з урахуванням норм національного законодавства, міжнародних стандартів прав людини та практики правоохоронної діяльності.

Метою дисципліни «Вогнева підготовка» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи професійних знань, умінь і практичних навичок безпечного, правомірного та ефективного застосування вогнепальної зброї і спеціальних засобів під час виконання службово-оперативних завдань у правоохоронній діяльності.

Дисципліна спрямована на:

1. засвоєння норм національного законодавства та відомчих нормативних актів щодо підстав, порядку і меж застосування вогнепальної зброї;
2. формування стійких практичних навичок володіння табельною зброєю в різних службових і екстремальних умовах;
3. розвиток умінь приймати правомірні й обґрунтовані рішення щодо застосування зброї з урахуванням принципів законності, необхідності, пропорційності та особистої відповідальності;
4. забезпечення високого рівня особистої та публічної безпеки, мінімізації ризиків для життя і здоров'я громадян та працівників правоохоронних органів;
5. підготовку майбутніх магістрів до професійної діяльності керівного та аналітичного рівня, з урахуванням сучасних викликів у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку.

Пререквізити навчальної дисципліни. «Фізична підготовка» «БЗВП» «Тактична підготовка», «Психологічна підготовка», «Правові основи застосування зброї».

Постреквізити навчальної дисципліни. «Тактико-спеціальна підготовка», «Психологічна підготовка».

Програмні компетентності

Забезпечено темами дисципліни:

ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Забезпечено темами

«Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»

Безпосередньо спрямована на практичне застосування знань — прийняття законних рішень у конкретних ситуаціях використання зброї.

«Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів Макарова, Форт, автоматів Калашнікова, Форт та снайперських гвинтівок»

Забезпечує практичну готовність до експлуатації зброї, правильного вибору та використання її характеристик у реальних умовах.

СК6 Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються та були наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

Забезпечено темами

1. «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»

Забезпечує формування компетенції через:

1. організацію та планування вогневої підготовки;
2. керівництво самостійними тренуваннями слухачів;
3. проведення інструктажів і наставництво під час відпрацювання вправ;
4. оцінювання рівня підготовленості та коригування дій осіб, що навчаються.

2. «Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»

Забезпечує компетенцію шляхом:

1. навчання молодших колег правомірному застосуванню зброї;
2. контролю дотримання законності під час практичних занять;
3. аналізу типових помилок і розбору службових ситуацій;
4. наставництва у прийнятті обґрунтованих рішень.

3. «Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів Макарова, Форт, автоматів Калашнікова, Форт та снайперських гвинтівок»

Формує компетенцію через:

1. інструктування щодо будови, експлуатації та обслуговування зброї;
2. керівництво самостійною підготовкою підлеглих;
3. навчання правильному використанню зброї та усуненню несправностей;
4. передачу практичного досвіду молодшим колегам.

СК 7 Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок

1. «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»

Спеціальні компетентності:

1. здатність розуміти роль і місце вогневої підготовки у системі професійної та правової підготовки працівників правоохоронних органів;
2. здатність формувати у молодших колег правову свідомість і відповідальне ставлення до володіння та використання вогнепальної зброї;
3. уміння інтегрувати правові норми у процес практичного навчання вогневої підготовки;
4. здатність пояснювати етичні та правові межі застосування сили і зброї;
5. навички методичного супроводу та наставництва під час проведення занять з вогневої підготовки;

6. здатність оцінювати рівень засвоєння правових знань молодшими колегами у процесі практичної підготовки.

2. «Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»

Спеціальні компетентності:

1. ґрунтовне знання норм Конституції України, законів та підзаконних актів, що регулюють застосування вогнепальної зброї;
2. здатність тлумачити та роз'яснювати правові підстави застосування зброї у типових і нестандартних службових ситуаціях;
3. уміння навчати молодших колег прийняттю правомірних рішень щодо застосування вогнепальної зброї;
4. здатність формувати навички правової оцінки наслідків неправомірного застосування зброї;
5. уміння запобігати правовим порушенням шляхом правового інструктажу та аналізу практичних кейсів;
6. здатність виховувати дисциплінованість, законність і відповідальність у службовій діяльності.

3. «Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів Макарова, Форт; автоматів Калашнікова, Форт та снайперських гвинтівок»

Спеціальні компетентності:

1. знання призначення, будови та тактико-технічних характеристик основних зразків стрілецької зброї;
2. здатність пояснювати правові обмеження щодо використання конкретних видів зброї;
3. уміння поєднувати технічні знання зі знаннями правових норм при навчанні молодших колег;
4. здатність формувати безпечну культуру поведінки зі зброєю;
5. навички проведення інструктажів, демонстрацій і практичних занять з урахуванням правових вимог;
6. здатність виховувати відповідальне ставлення до зберігання, носіння та застосування зброї.

СК.13 Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях

1. «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»

Спеціальні компетентності:

1. здатність обґрунтовано обирати та застосовувати заходи фізичного впливу і спеціальні засоби залежно від рівня загрози;

2. уміння діяти на місці події відповідно до тактичної обстановки, з дотриманням принципів законності, необхідності та пропорційності;
  3. здатність інтегрувати вогневу, тактичну та фізичну підготовку у єдиний алгоритм дій;
  4. навички оцінки оперативної обстановки та швидкого прийняття рішень у службових ситуаціях;
  5. здатність забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших осіб під час застосування сили;
- уміння діяти в складі підрозділу, узгоджуючи тактичні прийоми із колегами.

2. «Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»

Спеціальні компетентності:

1. знання правових підстав застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї;
2. здатність визначати правомірність застосування сили в конкретній службовій ситуації;
3. уміння обирати мінімально необхідний рівень примусу для припинення правопорушення;
4. навички дотримання встановленого порядку попередження, застосування та припинення використання зброї;
5. здатність передбачати правові наслідки застосування фізичного впливу, спеціальних засобів або зброї;
6. уміння документувати та правово обґрунтовувати свої дії після застосування сили.

3. «Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів Макарова, Форт; автоматів Калашнікова, Форт та снайперських гвинтівок»

Спеціальні компетентності:

1. знання призначення та тактико-технічних характеристик основних зразків вогнепальної зброї;
2. здатність обирати відповідний вид зброї залежно від характеру службового завдання;
3. уміння застосовувати зброю з урахуванням її технічних можливостей та обмежень;
4. навички безпечного поводження зі зброєю під час виконання службових завдань;
5. здатність поєднувати тактичні прийоми зі знанням ТТХ зброї у реальних умовах;
уміння мінімізувати ризики для сторонніх осіб під час застосування вогнепальної зброї.

Очікувані результати навчання

PH 17. Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, здійснення оперативно-розшукової діяльності)

Забезпечено темами дисципліни :

1. «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»

Компетентності / результати навчання:

1. розуміння основ забезпечення національної безпеки України та ролі правоохоронних органів у її системі;
2. усвідомлення місця вогневої підготовки у комплексі заходів із забезпечення громадської та державної безпеки;
3. знання особливостей застосування засобів фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї як інструментів реагування на загрози національній безпеці;
4. здатність аналізувати оперативну обстановку на основі наявної інформації;
5. розуміння основ інформаційно-аналітичної діяльності під час підготовки та прийняття управлінських і тактичних рішень;
6. уміння використовувати інформацію з різних джерел для оцінювання ризиків і загроз.

2. «Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»

Компетентності / результати навчання:

1. знання норм законодавства у сфері національної безпеки, що регулюють застосування сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї;
2. розуміння правових режимів та обмежень застосування вогнепальної зброї в умовах службової діяльності;
3. здатність поєднувати правову оцінку ситуації з результатами інформаційно-аналітичної роботи;
4. уміння обробляти, накопичувати та оцінювати інформацію, що має значення для прийняття рішення про застосування зброї;
5. розуміння правових основ оперативно-розшукової діяльності у контексті забезпечення національної безпеки;
6. здатність забезпечувати захист службової інформації та персональних даних у процесі виконання завдань.

3. «Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів Макарова, Форт; автоматів Калашнікова, Форт та снайперських гвинтівок»

Компетентності / результати навчання:

1. знання призначення та тактико-технічних характеристик основних зразків стрілецької зброї;
2. розуміння можливостей і обмежень застосування конкретних видів зброї в контексті забезпечення національної безпеки;
3. здатність обирати оптимальний засіб вогневого впливу з урахуванням наявної оперативної інформації;
4. уміння інтерпретувати аналітичні дані для планування застосування сил і засобів;
5. навички безпечного та правомірного поводження зі зброєю в умовах оперативно-службової діяльності;
6. здатність мінімізувати загрози інформаційній та фізичній безпеці під час виконання завдань.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

1. «ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ»

1. Актуальність теми

Вогнева підготовка є ключовим елементом професійної компетентності працівників правоохоронних органів. В умовах збройної агресії та підвищених безпекових ризиків якісна підготовка забезпечує ефективність виконання службових завдань, особисту безпеку працівника та захист громадян.

2. Нормативно-правова основа

Вогнева підготовка здійснюється відповідно до:

Конституція України

Закон України «Про Національну поліцію»

Закон України «Про Національну гвардію України»

Міністерство внутрішніх справ України (відомчі накази, інструкції, програми підготовки) внутрішніх положень та навчальних програм закладів освіти.

3. Мета та завдання вогневої підготовки

Мета:

Формування у працівників правоохоронних органів стійких знань, умінь і навичок безпечного, правомірного та ефективного застосування та використання вогнепальної зброї.

Основні завдання:

Вивчення матеріальної частини зброї.

Засвоєння правил безпеки при поводженні зі зброєю.

Формування навичок влучної стрільби.

Відпрацювання алгоритмів дій у типових та екстремальних ситуаціях.

Формування психологічної стійкості до застосування зброї.

4. Структура вогневої підготовки

Вогнева підготовка складається з:

4.1. Теоретичної підготовки

правові підстави застосування зброї;

будова та принцип дії зброї;

заходи безпеки;

тактико-технічні характеристики.

4.2. Практичної підготовки

вправи зі стрільби;

відпрацювання неповного розбирання та складання;

усунення затримок під час стрільби;

стрільба в русі, з укриття, в умовах обмеженої видимості.

4.3. Психологічної підготовки

тренування стресостійкості;

моделювання ситуацій реального застосування зброї;

прийняття рішень в умовах дефіциту часу.

5. Основні принципи вогневої підготовки

Безперервність і системність.

Практична спрямованість.

Безпека.

Індивідуальний підхід.

Максимальна наближеність до реальних умов служби.

6. Основні етапи підготовки

Первинна підготовка курсантів.

Поточна (планова) підготовка діючих працівників.

Періодичні перевірки рівня вогневої майстерності.
Спеціалізована підготовка (підрозділи особливого призначення).

7. Вимоги безпеки під час проведення занять

суворе дотримання інструкцій керівника стрільб;
перевірка розрядженості зброї;
заборона направлення зброї в бік людей;
використання засобів індивідуального захисту;
контроль технічного стану зброї.

8. Критерії оцінювання рівня підготовки

Знання правових норм застосування зброї.
Точність стрільби (результати виконання вправ).
Швидкість приведення зброї в бойову готовність.
Уміння діяти в стресових умовах.
Дотримання заходів безпеки.

9. Сучасні тенденції розвитку вогневої підготовки

використання мультимедійних тирів та лазерних тренажерів;
впровадження тактичної стрільби;
інтеграція тактичної медицини у програму навчання;
моделювання кризових сценаріїв.

10. Проблемні питання та шляхи вдосконалення

необхідність оновлення матеріально-технічної бази;
уніфікація стандартів підготовки;
збільшення кількості практичних занять;
удосконалення методики психологічної підготовки.

11. Висновки

Вогнева підготовка є невід'ємною складовою професійної підготовки правоохоронців.

Вона поєднує правову, технічну, тактичну та психологічну складові.

Якісний рівень підготовки безпосередньо впливає на безпеку працівників і громадян.

Постійне вдосконалення системи навчання є необхідною умовою підвищення ефективності правоохоронної діяльності.

12. Контрольні питання

Яке місце вогнева підготовка займає у системі професійної підготовки?

Які нормативні акти регулюють порядок застосування зброї?

З яких складових складається вогнева підготовка?

Які основні принципи організації занять?

Які сучасні методи підвищують ефективність навчання?

2. ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

1. Актуальність теми

Правове регулювання застосування та використання вогнепальної зброї є ключовим елементом професійної діяльності працівників правоохоронних органів та військовослужбовців. Чітке знання законодавчих норм забезпечує законність дій, захист прав людини та мінімізацію негативних наслідків.

2. Нормативно-правова база

Основними нормативними актами, що регулюють порядок застосування вогнепальної зброї в Україні, є:

Конституція України

Кримінальний кодекс України

Закон України «Про Національну поліцію»

Закон України «Про Національну гвардію України»

Закон України «Про правовий режим воєнного стану»

відомчі накази та інструкції МВС України.

3. Поняття та розмежування

3.1. Використання вогнепальної зброї

Використання зброї — це застосування її для подання сигналу тривоги, попереджувального пострілу або знешкодження небезпечної тварини.

3.2. Застосування вогнепальної зброї

Застосування зброї — це безпосереднє ураження правопорушника шляхом здійснення пострілу з метою припинення протиправних дій.

4. Загальні принципи застосування зброї

Законність — застосування виключно у випадках, передбачених законом.

Необхідність — відсутність можливості досягти мети менш небезпечними засобами.

Пропорційність — відповідність шкоди рівню загрози.

Попередження — обов'язкове попередження про намір застосувати зброю (за можливості).

Мінімізація шкоди — вжиття заходів для збереження життя та здоров'я осіб.

5. Підстави для застосування вогнепальної зброї (для працівників поліції)

Відповідно до Закон України «Про Національну поліцію», зброя може застосовуватися, зокрема, у разі:

відбиття нападу на поліцейського або інших осіб;

звільнення заручників;

відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною;

затримання особи, яка чинить збройний опір;
припинення спроби заволодіння вогнепальною зброєю;
зупинки транспортного засобу шляхом його пошкодження, якщо водій створює загрозу життю чи здоров'ю людей.

6. Порядок застосування

Оцінка обстановки та рівня загрози.
Прийняття рішення про застосування.
Попередження особи (словесне та/або попереджувальний постріл).
Безпосереднє застосування зброї.
Надання домедичної допомоги постраждалим.
Негайне повідомлення керівництва.
Проведення службового розслідування.

7. Випадки заборони застосування

Забороняється застосовувати зброю:
щодо жінок з явними ознаками вагітності;
щодо малолітніх осіб;
щодо осіб з явними ознаками обмежених можливостей;
у місцях значного скупчення людей, якщо можуть постраждати сторонні особи (крім випадків збройного нападу).

8. Необхідна оборона та крайня необхідність

Поняття необхідної оборони визначене у Кримінальній кодексах України.
Не є злочином заподіяння шкоди особі, яка посягає, якщо дії були необхідними для захисту та не перевищували меж необхідної оборони.
Крайня необхідність — заподіяння шкоди для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи суспільству.

9. Відповідальність за неправомірне застосування

Неправомірне застосування зброї може спричинити:
дисциплінарну відповідальність;
адміністративну відповідальність;
кримінальну відповідальність;
цивільно-правову відповідальність (відшкодування шкоди).

10. Особливості застосування в умовах воєнного стану

В умовах воєнного стану (відповідно до Закон України «Про правовий режим воєнного стану») повноваження щодо застосування зброї можуть розширюватися, однак принципи законності та пропорційності залишаються обов'язковими.

11. Практичні ситуаційні завдання

Аналіз правомірності застосування зброї під час затримання озброєної особи.
Оцінка дій поліцейського під час зупинки транспортного засобу.
Визначення меж необхідної оборони у конкретній ситуації.

12. Контрольні питання

У чому різниця між застосуванням та використанням вогнепальної зброї?

Які принципи регулюють застосування зброї?

Які правові наслідки перевищення службових повноважень?

Які особливості застосування зброї під час воєнного стану?

3. Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів -Макарова, Форт. Автоматів- Калашнікова, Форт та снайперські гвинтівки.

1. Актуальність теми

Знання призначення, будови та тактико-технічних характеристик стрілецької зброї є необхідною складовою професійної підготовки військовослужбовців та працівників силових структур. Правильне розуміння можливостей зброї забезпечує її ефективно та безпечно застосування.

2. Загальні поняття про стрілецьку зброю

Стрілецька зброя — це індивідуальна або групова вогнепальна зброя, призначена для ураження живої сили противника на різних дистанціях.

Основні тактико-технічні характеристики (ТТХ):

калібр;

початкова швидкість кулі;

прицільна дальність;

ефективна дальність;

темп стрільби;

ємність магазину;

маса зброї;

довжина ствола;

режим вогню.

3. Пістолети

3.1. Пістолет Макарова (ПМ)

Призначення

Індивідуальна короткоствольна зброя для самозахисту та ураження противника на близьких дистанціях (до 50 м).

Основні ТТХ:

Калібр — 9×18 мм

Ємність магазину — 8 набоїв

Початкова швидкість кулі — близько 315 м/с

Прицільна дальність — 50 м

Маса без набоїв — приблизно 730 г

Особливості:

проста конструкція;
висока надійність;
автоматика працює за принципом віддачі вільного затвора.

3.2. Форт-12

Призначення

Службовий пістолет правоохоронних органів України для ураження противника на коротких дистанціях.

Основні ТТХ:

Калібр — 9×18 мм (існують модифікації під 9×19 мм)
Ємність магазину — 12–13 набоїв
Початкова швидкість кулі — близько 320–340 м/с
Прицільна дальність — 50 м
Маса — близько 830 г

Особливості:

покращена ергономіка;
більша ємність магазину порівняно з ПМ;
ударно-спусковий механізм подвійної дії.

Порівняння ПМ та Форт-12:

Показник	ПМ	Форт-12
Ємність магазину	8	12–13
Ергономіка	базова	покращена
Надійність	висока	висока
Зручність стрільби	середня	вища

4. Автомати

4.1. Автомат Калашнікова (АК)

Призначення

Основна індивідуальна автоматична зброя для ураження живої сили та техніки противника на середніх дистанціях.

Основні ТТХ (на прикладі АК-74):

Калібр — 5,45×39 мм
Ємність магазину — 30 набоїв
Початкова швидкість кулі — близько 900 м/с
Прицільна дальність — до 1000 м

Ефективна дальність — 500 м
Темп стрільби — 600 постр./хв
Маса — близько 3,3 кг

Особливості:

газовідвідний механізм;
висока надійність у складних умовах;
можливість ведення одиночного та автоматичного вогню.

4.2. Форт-221

Призначення

Сучасний автомат (штурмова гвинтівка), призначений для ведення вогню на середніх дистанціях.

Основні ТТХ:

Калібр — 5,56×45 мм НАТО
Ємність магазину — 30 набоїв
Початкова швидкість кулі — близько 890 м/с
Темп стрільби — 500–800 постр./хв
Маса — близько 3,7 кг

Особливості:

компонування «булл-пап»;
зменшена довжина при збереженні довжини ствола;
можливість встановлення оптики та додаткового обладнання.

Порівняння АК та Форт-221:

АК — простота та надійність;
Форт-221 — сучасна ергономіка, стандарти НАТО;
різниця у калібрі та конструктивному виконанні.

5. Снайперські гвинтівки

5.1. СВД (Снайперська гвинтівка Драгунова)

Призначення

Ураження важливих цілей на великих дистанціях (до 800–1000 м).

Основні ТТХ:

Калібр — 7,62×54 мм R
Ємність магазину — 10 набоїв
Початкова швидкість кулі — близько 830 м/с
Прицільна дальність з оптикою — 1300 м
Маса з прицілом — близько 4,3 кг

Особливості:

напівавтоматична система;
оснащується оптичним прицілом ПСО-1;
висока точність стрільби.

6. Порівняльна характеристика видів зброї

Вид зброї	Дистанція	Мобільність	Точність	Призначення
Пістолет	до 50 м	висока	середня	самозахист
Автомат	до 500 м	середня	висока	бій на середніх дистанціях
Снайперська гвинтівка	800+ м	нижча	дуже висока	точкове ураження

7. Висновки

Пістолети призначені для ближнього бою та самозахисту.

Автомати є основною зброєю піхоти та забезпечують універсальність ведення бою.

Снайперські гвинтівки забезпечують точкове ураження на великих дистанціях.

Вибір зброї визначається тактичними завданнями та умовами бойової обстановки.

8. Контрольні питання

Які основні ТТХ пістолета Макарова?

У чому переваги Форт-12 над ПМ?

Який принцип роботи автомата Калашнікова?

Чим відрізняється автомат від снайперської гвинтівки?

Які фактори впливають на точність стрільби?

Зміст семінарських занять

Тема: «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»

Семінарське заняття 1

Правові основи вогневої підготовки

1. Яке місце вогнева підготовка займає у системі професійної підготовки правоохоронців?
2. Які положення Конституція України визначають право на життя та межі застосування сили?
3. Які норми Закон України «Про Національну поліцію» регламентують застосування вогнепальної зброї?
4. Які повноваження щодо організації вогневої підготовки визначає Міністерство внутрішніх справ України?
5. Яка відповідальність передбачена за неправомірне застосування зброї?

6. Як співвідносяться поняття «використання» та «застосування» вогнепальної зброї?

Семінарське заняття 2

Питання для розгляду:

1. організація та структура вогневої підготовки
2. Які основні складові структури вогневої підготовки?
3. У чому полягає значення теоретичної підготовки для формування практичних навичок?
4. Які вимоги висуваються до організації практичних занять зі стрільби?
5. Які етапи проходить працівник у процесі формування вогневих навичок?
6. Як забезпечується системність та безперервність навчання?
7. Які проблеми існують в організації вогневої підготовки та шляхи їх вирішення?

Семінарське заняття 3

Питання для розгляду:

Безпека під час поводження зі зброєю

1. Які основні правила безпечного поводження з вогнепальною зброєю?
2. Які обов'язки керівника стрільб?
3. Які типові порушення заходів безпеки виникають під час занять?
4. Які наслідки недотримання правил безпеки?
5. Як здійснюється контроль технічного стану зброї?
6. Яку роль відіграє дисципліна у забезпеченні безпеки?

Семінарське заняття 4

Психологічна підготовка та прийняття рішень

Питання для розгляду:

1. Чому психологічна готовність є важливою складовою вогневої підготовки?
2. Які фактори впливають на поведінку працівника в екстремальній ситуації?
3. Як формується стресостійкість під час навчання?
4. Які методи моделювання кризових ситуацій використовуються у підготовці?
5. Які помилки найчастіше допускаються під час прийняття рішення про застосування зброї?
6. Як мінімізувати ризик неправомірного застосування зброї?

Семінарське заняття 5

Питання для розгляду:

1. Які критерії оцінювання рівня вогневої майстерності?
2. Які нормативи виконуються під час перевірки?
3. Як оцінюється психологічна готовність до застосування зброї?

4. Яке значення мають періодичні перевірки?
5. Як результати стрільб впливають на допуск до несення служби?
6. Які сучасні методи контролю підвищують об'єктивність оцінювання?

2. ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Семінарське заняття 1

Конституційні та загально-правові засади застосування зброї

1. Яке значення має право на життя відповідно до Конституція України у контексті застосування вогнепальної зброї?
2. Як принцип верховенства права впливає на рішення про застосування сили?
3. У чому полягає співвідношення прав людини та повноважень правоохоронних органів?
4. Які міжнародні стандарти регулюють застосування сили представниками держави?
5. Чому застосування вогнепальної зброї вважається крайнім заходом примусу?

Семінарське заняття 2

Нормативно-правове регулювання застосування зброї

1. Які підстави застосування зброї визначені у Закон України «Про Національну поліцію»?
2. Які особливості застосування зброї військовослужбовцями встановлює Закон України «Про Національну гвардію України»?
3. Яке значення має інститут необхідної оборони відповідно до Кримінальний кодекс України?
4. У чому полягає відмінність між необхідною обороною та крайньою необхідністю?
5. Які відомчі нормативні акти деталізують порядок застосування зброї?

Семінарське заняття 3

Підстави та умови застосування вогнепальної зброї

1. У яких випадках допускається застосування зброї для захисту життя і здоров'я осіб?
2. Чи є обов'язковим попередження про намір застосувати зброю?
3. У яких випадках допускається застосування зброї без попередження?
4. Які існують обмеження щодо застосування зброї до окремих категорій осіб?
5. Які критерії визначають наявність реальної загрози життю?
6. Чи правомірним є застосування зброї для зупинки транспортного засобу?

Семінарське заняття 4

Порядок дій працівника при застосуванні зброї

1. Який алгоритм дій працівника перед застосуванням вогнепальної зброї?
2. Які обов'язки виникають після застосування зброї (надання допомоги, повідомлення керівництва)?
3. Який порядок документування факту застосування зброї?
4. Яке значення має відеофіксація службових дій?
5. Які особливості службового розслідування випадків застосування зброї?

Семінарське заняття 5

Юридична відповідальність та правові наслідки

1. Які види юридичної відповідальності передбачені за неправомірне застосування зброї?
2. Що вважається перевищенням меж необхідної оборони?
3. Які критерії суд оцінює при встановленні правомірності застосування зброї?
4. Які гарантії правового захисту має працівник у разі правомірного застосування зброї?
5. Яке співвідношення дисциплінарної та кримінальної відповідальності?

Семінарське заняття 6

Проблемні аспекти та сучасні виклики

1. Які особливості застосування зброї в умовах воєнного стану?
2. Як забезпечується баланс між безпекою суспільства та правами людини?
3. Чи потребує чинне законодавство змін у сфері регулювання застосування зброї?
4. Які типові помилки допускаються під час прийняття рішення про застосування зброї?
5. Які міжнародні практики можуть бути використані для вдосконалення національної системи?
6. Яку роль відіграє професійна підготовка у запобіганні неправомірному застосуванню зброї?

Форми проведення семінарів:

аналіз норм законодавства;
розбір практичних ситуацій;
дискусії та дебати;
моделювання службових ситуацій;
робота з судовою практикою.

Очікувані результати навчання:

Здобувачі освіти повинні:

знати правові підстави та порядок застосування вогнепальної зброї;
уміти правово оцінювати службові ситуації;
приймати законні та обґрунтовані рішення;
нести відповідальність за наслідки застосування зброї.

3. Призначення, тактико-технічні характеристики пістолетів -Макарова, Форт. Автоматів- Калашнікова, Форт та снайперські гвинтівки.

Семінарське заняття 1

Загальні основи стрілецької зброї та її тактико-технічні характеристики

1. Що таке тактико-технічні характеристики (ТТХ) стрілецької зброї та які показники є основними?
2. Як калібр впливає на бойові можливості зброї?
3. У чому різниця між прицільною та ефективною дальністю стрільби?
4. Які фактори впливають на точність і купчастість стрільби?
5. Яке значення має маса та довжина ствола для практичного застосування зброї?
6. Як класифікується стрілецька зброя за призначенням?

Семінарське заняття 2

Пістолет Макарова: призначення та характеристики

1. Яке призначення Пістолет Макарова у системі озброєння?
2. Які основні ТТХ ПМ (калібр, ємність магазину, початкова швидкість кулі)?
3. Який принцип роботи автоматики ПМ?
4. Які переваги та недоліки конструкції ПМ?
5. У яких службових ситуаціях ПМ є найбільш ефективним?
6. Які фактори впливають на влучність стрільби з короткоствольної зброї?

Семінарське заняття 3

Пістолети серії «Форт»: особливості та порівняння

1. Яке призначення пістолета Форт-12?
2. Які основні ТТХ Форт-12?
3. У чому полягають конструктивні особливості пістолетів серії «Форт»?
4. Порівняйте ПМ та Форт-12 за показниками ємності магазину, ергономіки та зручності стрільби.
5. Які переваги сучасних матеріалів і технологій у виробництві пістолетів?
6. Які критерії визначають вибір службового пістолета?

Семінарське заняття 4

Автомати системи Калашнікова

1. Яке призначення Автомат Калашнікова у бойових умовах?
2. Які основні ТТХ (на прикладі АК-74)?
3. Який принцип роботи газовідвідного механізму?
4. Які режими вогню передбачені в автоматах Калашнікова?
5. У чому полягають переваги та недоліки конструкції АК?
6. Які фактори забезпечують надійність АК у складних умовах експлуатації?

Семінарське заняття 5

Автомати серії «Форт» та їх порівняння з АК

1. Яке призначення автомата Форт-221?
2. Які його основні тактико-технічні характеристики?
3. У чому полягає особливість конструювання «булл-пап»?
4. Порівняйте АК та Форт-221 за калібром, ергономікою та бойовими можливостями.
5. Які переваги використання стандартів НАТО (5,56×45 мм)?
6. Які сучасні вимоги висуваються до автоматичної зброї?

Семінарське заняття 6

Снайперські гвинтівки: призначення та характеристики

1. Яке призначення снайперської гвинтівки у сучасному бою?
2. Які основні ТТХ СВД?
3. Чим відрізняється снайперська гвинтівка від автомата за точністю та дальністю?
4. Яке значення має оптичний приціл у забезпеченні точності стрільби?
5. Які фактори впливають на результативність снайперської стрільби (погодні умови, підготовка стрільця тощо)?
6. У чому полягає роль снайпера у сучасних операціях?

Форми роботи на семінарах:

усні доповіді та обговорення;
аналіз технічної документації;
порівняльні таблиці ТТХ;
ситуаційні завдання;
тестовий контроль знань.

Очікувані результати:

Здобувачі освіти повинні:
знати призначення та ТТХ основних зразків стрілецької зброї;
розуміти можливості та обмеження її застосування;
дотримуватися вимог безпеки та законності;

обґрунтовано обирати зброю для виконання службових завдань.

Питання по темах

1. Яке місце посідає вогнева підготовка в системі професійної підготовки працівників правоохоронних органів?
2. Які основні завдання вогневої підготовки в діяльності правоохоронців?
3. Які принципи лежать в основі організації та проведення вогневої підготовки в підрозділах МВС України?
4. Які сучасні методи та засоби використовуються під час проведення занять з вогневої підготовки?
5. Які вимоги безпеки є основними під час поводження зі зброєю?
6. Як психологічна готовність впливає на ефективність дій працівника під час стрільби в екстремальних умовах?
7. У чому полягає різниця між індивідуальною та командною вогневою підготовкою?
8. Яке значення мають тренажери, симулятори та інші технічні засоби у підвищенні рівня підготовленості працівників?
9. Які помилки найчастіше допускаються під час навчальних стрільб і як їх уникнути?
10. Як удосконалюється система вогневої підготовки в умовах сучасних викликів та бойового досвіду України?
11. Які нормативно-правові акти регламентують порядок проведення занять з вогневої підготовки?
12. Як оцінюється рівень володіння зброєю у працівників правоохоронних органів?

«Загальне поняття про вогнепальну зброю» —

Обговорення та перевірки знань:

1. Що таке вогнепальна зброя та які її основні ознаки?
2. Які історичні етапи розвитку вогнепальної зброї можна виокремити?
3. За якими критеріями класифікують вогнепальну зброю?
4. Які основні види вогнепальної зброї існують?
5. У чому полягає принцип дії вогнепальної зброї?
6. З яких основних частин складається вогнепальна зброя та яке їх призначення?
7. Яку роль відіграють боеприпаси у функціонуванні вогнепальної зброї?
8. Чим відрізняється нарізна вогнепальна зброя від гладкоствольної?
9. Які фактори впливають на вражаючу дію вогнепальної зброї?
10. Які основні правила безпечного поводження з вогнепальною зброєю?
11. Які правові обмеження щодо обігу вогнепальної зброї існують в Україні?
12. Яке значення має вивчення вогнепальної зброї для майбутніх фахівців (юристів / правоохоронців / військових)?

«Основи стрільби зі стрілецької зброї»:

1. Що розуміють під основами стрільби зі стрілецької зброї?

2. Які фактори впливають на точність стрільби?
3. Які основні етапи пострілу та їх характеристика?
4. Які існують положення для стрільби та в чому їх особливості?
5. Як правильно здійснюється прицілювання під час стрільби?
6. Що таке лінія прицілювання, точка прицілювання та середня точка влучення?
7. Яку роль відіграє правильне дихання під час стрільби?
8. Як впливає положення тіла стрільця на результати стрільби?
9. Які основні помилки виникають під час стрільби та способи їх усунення?
10. Що таке спуск курка і як правильно його виконувати?
11. Як умови навколишнього середовища (вітер, освітлення, температура) впливають на стрільбу?
12. Які вимоги безпеки необхідно дотримуватися під час стрільби зі стрілецької зброї?
13. Яке значення тренувань у формуванні навичок влучної стрільби?

«Заходи безпеки при поводженні зі зброєю»:

1. Що розуміють під заходами безпеки при поводженні зі зброєю?
2. Які основні принципи безпечного поводження зі зброєю?
3. Чому будь-яку зброю слід вважати зарядженою?
4. Які дії необхідно виконати перед початком роботи зі зброєю?
5. Які вимоги безпеки слід дотримуватися під час заряджання та розряджання зброї?
6. Які правила безпеки необхідно виконувати під час стрільби?
7. Які заборонені дії при поводженні зі зброєю?
8. Як правильно переносити та транспортувати зброю?
9. Які вимоги безпеки під час зберігання зброї та боєприпасів?
10. Які дії необхідно виконати у разі осічки або затримки пострілу?
11. Яка відповідальність передбачена за порушення правил поводження зі зброєю?
12. Які наслідки можуть виникнути внаслідок недотримання заходів безпеки?
13. Яку роль відіграє дисципліна та самоконтроль у забезпеченні безпеки при роботі зі зброєю?

«Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»:

1. Що розуміють під правовими підставами застосування та використання вогнепальної зброї?
2. Які нормативно-правові акти регулюють застосування вогнепальної зброї в Україні?
3. У чому різниця між поняттями «застосування» та «використання» вогнепальної зброї?
4. Хто має право на застосування та використання вогнепальної зброї згідно із законодавством України?
5. У яких випадках дозволяється застосування вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів?

6. Які умови та обмеження встановлені законом щодо застосування вогнепальної зброї?
7. Який порядок попередження особи перед застосуванням вогнепальної зброї?
8. У яких випадках допускається застосування вогнепальної зброї без попередження?
9. Які вимоги законодавства щодо мінімізації шкоди при застосуванні вогнепальної зброї?
10. Яка відповідальність настає за незаконне застосування або використання вогнепальної зброї?
11. Які правові наслідки перевищення повноважень при застосуванні вогнепальної зброї?
12. Як здійснюється правова оцінка дій особи після застосування вогнепальної зброї?
13. Яке значення має знання правових норм для осіб, які мають право на носіння та застосування зброї?

«Облік та зберігання зброї і боєприпасів у підрозділах»:

1. Що розуміють під обліком зброї та боєприпасів у підрозділах?
2. Які основні нормативно-правові акти регулюють порядок обліку та зберігання зброї і боєприпасів?
3. Які вимоги висуваються до місць зберігання зброї та боєприпасів у підрозділах?
4. Хто несе відповідальність за облік і зберігання зброї та боєприпасів?
5. Які документи використовуються для ведення обліку зброї і боєприпасів?
6. Який порядок приймання, видачі та повернення зброї і боєприпасів у підрозділах?
7. Як здійснюється перевірка наявності та технічного стану зброї?
8. Які заходи безпеки необхідно забезпечити під час зберігання зброї і боєприпасів?
9. Які вимоги щодо охорони та доступу до місць зберігання зброї і боєприпасів?
10. Який порядок дій у разі втрати, пошкодження або нестачі зброї чи боєприпасів?
11. Яка відповідальність передбачена за порушення правил обліку та зберігання зброї і боєприпасів?
12. Яке значення має чіткий облік і належне зберігання зброї для забезпечення боєготовності підрозділу?

9 мм пістолет «Форт»

13. Яке призначення 9-мм пістолетів «Форт» та ким вони використовуються?
14. Яка історія створення та розвитку пістолетів серії «Форт»?
14. Які основні моделі 9-мм пістолетів «Форт» існують та чим вони відрізняються?
16. Які тактико-технічні характеристики пістолетів «Форт»?
17. З яких основних частин і механізмів складається пістолет «Форт»?
18. Який принцип роботи автоматики пістолетів «Форт»?

5. 19. Які боєприпаси використовуються для 9-мм пістолетів «Форт»?
6. 20. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції пістолетів «Форт»?
7. 21. Які переваги та недоліки пістолетів «Форт» порівняно з іншими 9-мм пістолетами?
8. 22. Які основні вимоги безпеки при поводженні з пістолетами «Форт»?
9. 23. У яких умовах допускається застосування пістолетів «Форт» відповідно до чинного законодавства?
10. 24. Яке значення має правильний догляд і технічне обслуговування пістолета «Форт»?

«9-мм пістолет Макарова (ПМ)»:

1. Яке призначення пістолета Макарова та де він застосовується?
2. Історія створення пістолета Макарова та його прийняття на озброєння.
3. Які основні тактико-технічні характеристики пістолета Макарова?
4. З яких основних частин і механізмів складається пістолет Макарова?
5. Який принцип роботи автоматики пістолета Макарова?
6. Які боєприпаси використовуються для стрільби з пістолета Макарова?
7. Які особливості ударно-спускового механізму ПМ?
8. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції пістолета Макарова?
9. Який порядок неповного розбирання та збирання пістолета Макарова?
10. Які затримки можуть виникати під час стрільби з ПМ та способи їх усунення?
11. Які основні правила безпеки при поводженні з пістолетом Макарова?
12. Які переваги та недоліки пістолета Макарова порівняно з іншими 9-мм пістолетами?
13. Яке значення має правильний догляд і зберігання пістолета Макарова?

«Автомати Калашникова»:

1. Історія створення автоматів Калашникова та їх прийняття на озброєння.
2. Яке призначення автоматів Калашникова та сфери їх застосування?
3. Які основні моделі автоматів Калашникова існують і чим вони відрізняються між собою?
4. Які тактико-технічні характеристики автоматів Калашникова?
5. З яких основних частин і механізмів складається автомат Калашникова?
6. Який принцип роботи автоматики автоматів Калашникова?
7. Які боєприпаси використовуються для автоматів Калашникова?
8. Які режими вогню передбачені в автоматах Калашникова та як вони перемикаються?
9. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції автоматів Калашникова?
10. Який порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова?
11. Які основні затримки під час стрільби з автомата Калашникова та способи їх усунення?
12. Які правила безпеки необхідно дотримуватися при поводженні з автоматами Калашникова?
13. Яке значення має технічне обслуговування і догляд за автоматами Калашникова?

14. Які переваги та недоліки автоматів Калашникова порівняно з іншими штурмовими гвинтівками?
15. Яке призначення штурмових гвинтівок «Форт» та в яких підрозділах вони використовуються?
16. Історія створення та розвитку штурмових гвинтівок «Форт».
17. Які основні моделі штурмових гвинтівок «Форт» існують та їх відмінності?
18. Які тактико-технічні характеристики штурмових гвинтівок «Форт»?
19. З яких основних частин і механізмів складається штурмова гвинтівка «Форт»?
20. Який принцип роботи автоматики штурмових гвинтівок «Форт»?
21. Які боеприпаси використовуються для стрільби зі штурмових гвинтівок «Форт»?
22. Які режими вогню передбачені в штурмових гвинтівках «Форт»?
23. Які запобіжні та блокувальні пристрої застосовані в конструкції гвинтівок «Форт»?
24. Який порядок неповного розбирання та збирання штурмових гвинтівок «Форт»?
25. Які основні затримки під час стрільби та способи їх усунення?
26. Які вимоги безпеки необхідно дотримуватися при поводженні зі штурмовими гвинтівками «Форт»?
27. Які переваги та недоліки штурмових гвинтівок «Форт» у порівнянні з іншими зразками стрілецької зброї?
28. Яке значення має правильний догляд, чищення та зберігання штурмових гвинтівок «Форт»?

Зміст завдань для самостійної роботи

питання для самостійної роботи за темою «Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»:

1. Що таке вогнева підготовка та яке її місце в системі професійної підготовки працівників правоохоронних органів?
2. Яка мета і основні завдання вогневої підготовки в правоохоронних органах України?
3. Які основні складові вогневої підготовки працівників правоохоронних органів?
4. Які нормативно-правові акти регулюють організацію та проведення вогневої підготовки в Україні?
5. Яке значення має вогнева підготовка для формування професійних навичок правоохоронця?
6. Яким чином вогнева підготовка пов'язана з тактичною, правовою та психологічною підготовкою?
7. Які вимоги висувуються до рівня володіння вогнепальною зброєю працівниками правоохоронних органів?
8. Які основні принципи безпеки дотримуються під час вогневої підготовки?

9. Які форми та методи навчання використовуються у вогневій підготовці?
10. Яку роль відіграють практичні стрільби у професійній діяльності працівників правоохоронних органів?
11. Які фактори впливають на ефективність вогневої підготовки?
12. Які наслідки може мати недостатній рівень вогневої підготовки для службової діяльності правоохоронця?
13. Яке значення має постійне вдосконалення навичок володіння зброєю у професійній діяльності працівників правоохоронних органів?
14. Як вогнева підготовка впливає на забезпечення особистої безпеки працівника та громадян?

питання до самостійної роботи за темою «Загальне поняття про вогнепальну зброю»:

1. Дайте визначення поняття «вогнепальна зброя» та назвіть її основні ознаки.
2. Які історичні передумови виникнення та розвитку вогнепальної зброї?
3. Які основні види вогнепальної зброї існують та за якими ознаками вона класифікується?
4. У чому полягає принцип дії вогнепальної зброї?
5. З яких основних частин складається вогнепальна зброя та яке їх функціональне призначення?
6. Яку роль відіграють боеприпаси у функціонуванні вогнепальної зброї?
7. Чим відрізняється гладкоствольна вогнепальна зброя від нарізної?
8. Які основні тактико-технічні характеристики вогнепальної зброї?
9. Які фактори впливають на вражаючу дію вогнепальної зброї?
10. Які загальні вимоги безпеки необхідно дотримуватися при поводженні з вогнепальною зброєю?
11. Яке правове значення має класифікація вогнепальної зброї?
12. Яке значення знання загальних відомостей про вогнепальну зброю для майбутньої професійної діяльності правоохоронця?

питання до самостійної роботи за темою «Основи стрільби зі стрілецької зброї»:

1. Розкрийте поняття основ стрільби зі стрілецької зброї та їх значення для підготовки стрільця.
2. Які основні елементи пострілу та як вони впливають на результат стрільби?
3. Які фактори визначають точність і купчастість стрільби?
4. Охарактеризуйте основні положення для стрільби та їх особливості.
5. Поясніть порядок правильного прицілювання під час стрільби.
6. Що таке лінія прицілювання, точка прицілювання і середня точка влучення?
7. Яку роль відіграє дихання стрільця під час виконання пострілу?
8. Як впливає правильне утримання зброї на результати стрільби?
9. Поясніть техніку натискання на спусковий гачок.
10. Які типові помилки виникають під час стрільби та способи їх усунення?

11. Як умови навколишнього середовища впливають на процес стрільби?
12. Які вимоги безпеки необхідно дотримуватися під час стрільби зі стрілецької зброї?
13. Яке значення мають систематичні тренування для формування стійких навичок стрільби?

питання до самостійної роботи за темою «Заходи безпеки при поводженні зі зброєю»:

1. Розкрийте поняття заходів безпеки при поводженні зі зброєю та їх значення.
2. Назвіть і поясніть основні принципи безпечного поводження зі зброєю.
3. Чому будь-яку зброю необхідно вважати зарядженою?
4. Які дії повинен виконати працівник перед початком роботи зі зброєю?
5. Які вимоги безпеки дотримуються під час заряджання та розряджання зброї?
6. Які правила безпеки необхідно виконувати під час стрільби?
7. Які дії категорично заборонені при поводженні зі зброєю?
8. Як здійснюється безпечне перенесення та транспортування зброї?
9. Які вимоги висуваються до зберігання зброї та боєприпасів?
10. Який порядок дій у разі осічки або затримки пострілу?
11. Яка відповідальність передбачена за порушення заходів безпеки при поводженні зі зброєю?
12. Які можливі наслідки недотримання правил безпеки для особи та оточуючих?
13. Яку роль відіграють дисципліна та особиста відповідальність у забезпеченні безпеки?

питання до самостійної роботи за темою «Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»:

1. Розкрийте поняття правових підстав застосування та використання вогнепальної зброї.
2. Які нормативно-правові акти України регулюють порядок застосування і використання вогнепальної зброї?
3. У чому полягає відмінність між поняттями «застосування» та «використання» вогнепальної зброї?
4. Хто має право на застосування і використання вогнепальної зброї відповідно до законодавства України?
5. За яких умов допускається застосування вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів?
6. Які вимоги щодо попередження особи перед застосуванням вогнепальної зброї встановлені законом?
7. У яких випадках допускається застосування вогнепальної зброї без попередження?
8. Які принципи законності, необхідності та пропорційності застосування вогнепальної зброї?

9. Які обмеження та заборони встановлені щодо застосування вогнепальної зброї?
10. Яка відповідальність настає за незаконне застосування або перевищення повноважень при використанні вогнепальної зброї?
11. Який порядок документування та перевірки правомірності застосування вогнепальної зброї?
12. Які правові наслідки можуть настати для працівника після застосування вогнепальної зброї?
13. Яке значення має знання правових норм щодо застосування зброї для професійної діяльності правоохоронця?

питання для семінару за темою «Облік та зберігання зброї і боєприпасів у підрозділах»:

1. Що розуміють під обліком зброї та боєприпасів у підрозділах і яке його значення?
2. Які нормативно-правові акти регулюють порядок обліку та зберігання зброї і боєприпасів у підрозділах?
3. Які основні вимоги до приміщень для зберігання зброї та боєприпасів?
4. Хто несе відповідальність за облік та зберігання зброї і боєприпасів у підрозділах?
5. Які документи використовуються для ведення обліку зброї та боєприпасів?
6. Який порядок приймання, видачі та повернення зброї і боєприпасів у підрозділах?
7. Як здійснюється перевірка наявності та технічного стану зброї та боєприпасів?
8. Які заходи безпеки необхідно забезпечити під час зберігання зброї та боєприпасів?
9. Які вимоги щодо охорони та доступу до місць зберігання зброї і боєприпасів?
10. Який порядок дій у разі втрати, пошкодження або нестачі зброї та боєприпасів?
11. Яка відповідальність передбачена за порушення правил обліку та зберігання зброї і боєприпасів?
12. Яке значення чіткого обліку та належного зберігання зброї і боєприпасів для боєготовності підрозділу?

питання для самостійної роботи за темою «9-мм пістолети «Форт»»:

1. Розкрийте призначення 9-мм пістолетів «Форт» та сфери їх застосування.
2. Охарактеризуйте історію створення та розвитку пістолетів серії «Форт».
3. Які основні моделі 9-мм пістолетів «Форт» існують та чим вони відрізняються?
4. Наведіть основні тактико-технічні характеристики пістолетів «Форт».
5. З яких основних частин і механізмів складається пістолет «Форт» та яке їх призначення?

6. Поясніть принцип роботи автоматики пістолетів «Форт».
7. Які боеприпаси використовуються для стрільби з 9-мм пістолетів «Форт»?
8. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції пістолетів «Форт»?
9. Опишіть порядок неповного розбирання та збирання пістолета «Форт».
10. Які основні затримки можуть виникати під час стрільби з пістолета «Форт» та способи їх усунення?
11. Які правила безпеки необхідно дотримуватися при поводженні з пістолетами «Форт»?
12. Яке значення має правильний догляд, чищення та зберігання пістолетів «Форт»?

питання до самостійної роботи за темою «9-мм пістолет Макарова (ПМ)»:

1. Розкрийте призначення пістолета Макарова та сфери його застосування.
2. Охарактеризуйте історію створення пістолета Макарова та причини його широкого використання.
3. Наведіть основні тактико-технічні характеристики пістолета Макарова.
4. З яких основних частин і механізмів складається пістолет Макарова та яке їх призначення?
5. Поясніть принцип роботи автоматики пістолета Макарова.
6. Які боеприпаси використовуються для стрільби з пістолета Макарова?
7. Охарактеризуйте ударно-спусковий механізм пістолета Макарова.
8. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції ПМ та як вони діють?
9. Опишіть порядок неповного розбирання та збирання пістолета Макарова.
10. Які основні затримки під час стрільби з ПМ можуть виникати та способи їх усунення?
11. Які правила безпеки необхідно дотримуватися при поводженні з пістолетом Макарова?
12. Яке значення має правильний догляд, чищення та зберігання пістолета Макарова?

питання для самостійної роботи за темою «Автомати Калашникова»:

1. Розкрийте історію створення автоматів Калашникова та етапи їх розвитку.
2. Яке призначення автоматів Калашникова та основні сфери їх застосування?
3. Які основні моделі автоматів Калашникова існують і чим вони відрізняються між собою?
4. Наведіть основні тактико-технічні характеристики автоматів Калашникова.
5. З яких основних частин і механізмів складається автомат Калашникова та яке їх призначення?
6. Поясніть принцип роботи автоматики автоматів Калашникова.
7. Які боеприпаси використовуються для автоматів Калашникова?
8. Які режими вогню передбачені в автоматах Калашникова та як здійснюється їх перемикання?
9. Які запобіжні пристрої передбачені в конструкції автоматів Калашникова?

10. Опишіть порядок неповного розбирання та збирання автомата Калашникова.
11. Які основні затримки під час стрільби з автомата Калашникова можуть виникати та способи їх усунення?
12. Які правила безпеки необхідно дотримуватися при поводженні з автоматами Калашникова?
13. Яке значення має правильний догляд, чищення та зберігання автоматів Калашникова?
14. У чому полягають переваги та недоліки автоматів Калашникова порівняно з іншими зразками стрілецької зброї?

питання до самостійної роботи за темою «Штурмові гвинтівки «Форт»»:

1. Розкрийте призначення штурмових гвинтівок «Форт» та сфери їх застосування.
2. Охарактеризуйте історію створення та розвитку штурмових гвинтівок «Форт».
3. Які основні моделі штурмових гвинтівок «Форт» існують та чим вони відрізняються між собою?
4. Наведіть основні тактико-технічні характеристики штурмових гвинтівок «Форт».
5. З яких основних частин і механізмів складається штурмова гвинтівка «Форт» та яке їх призначення?
6. Поясніть принцип роботи автоматики штурмових гвинтівок «Форт».
7. Які боеприпаси використовуються для стрільби зі штурмових гвинтівок «Форт»?
8. Які режими вогню передбачені в штурмових гвинтівках «Форт»?
9. Які запобіжні та блокувальні пристрої застосовані в конструкції гвинтівок «Форт»?
10. Опишіть порядок неповного розбирання та збирання штурмової гвинтівки «Форт».
11. Які основні затримки під час стрільби зі штурмових гвинтівок «Форт» можуть виникати та способи їх усунення?
12. Які правила безпеки необхідно дотримуватися при поводженні зі штурмовими гвинтівками «Форт»?
13. Яке значення має правильний догляд, чищення та зберігання штурмових гвинтівок «Форт»?
14. У чому полягають переваги та недоліки штурмових гвинтівок «Форт» у порівнянні з іншими зразками

Вимоги до написання рефератів.

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Актуальні проблеми антикорупційної діяльності».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи: вибір теми; розробка плану; ознайомлення з рекомендованою літературою; написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

обґрунтування вибраної теми; опрацювання відповідної літератури; наявність авторського розділу; наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 - це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 - сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінок формату А4 з 14 шрифтом Times New Roman та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє - 2 см, лівє - 3 см, правє - 1 см.)

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів

«Вогнева підготовка як складова частина професійної підготовки працівників правоохоронних органів України»:

1. Значення вогневої підготовки у професійній підготовці працівників правоохоронних органів.
2. Історія та розвиток системи вогневої підготовки в правоохоронних органах України.
3. Структура та зміст вогневої підготовки працівників поліції та інших правоохоронних органів.
4. Основні методи та засоби вогневої підготовки.
5. Психологічні та фізичні аспекти підготовки до стрільби у професійній діяльності.
6. Правила безпеки під час вогневої підготовки.
7. Використання різних видів стрілецької зброї в навчальному процесі.
8. Практична підготовка та тренування точності і швидкості стрільби.
9. Оцінка ефективності вогневої підготовки у професійній діяльності правоохоронців.
10. Вплив вогневої підготовки на професійну майстерність та готовність до службових завдань.
11. Особливості вогневої підготовки для працівників різних підрозділів (патрульна поліція, спецпідрозділи).
12. Використання сучасних технологій та симуляторів у вогневій підготовці.

13. Проблеми та перспективи вдосконалення вогневої підготовки в правоохоронних органах України.
14. Досвід інших країн у підготовці працівників правоохоронних органів: уроки для України.

«Загальне поняття про вогнепальну зброю»:

1. Поняття вогнепальної зброї та її основні ознаки.
2. Історія виникнення і розвитку вогнепальної зброї.
3. Класифікація вогнепальної зброї: види, типи та призначення.
4. Принцип дії вогнепальної зброї.
5. Основні частини та механізми вогнепальної зброї і їх призначення.
6. Боєприпаси до вогнепальної зброї: види та загальна характеристика.
7. Відмінності між нарізною та гладкоствольною вогнепальною зброєю.
8. Тактико-технічні характеристики вогнепальної зброї та їх значення.
9. Вражаюча дія вогнепальної зброї та фактори, що на неї впливають.
10. Правові аспекти обігу та використання вогнепальної зброї.
11. Вогнепальна зброя у системі озброєння правоохоронних органів.
12. Основні вимоги безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю.
13. Порівняльна характеристика сучасних зразків вогнепальної зброї.
14. Значення знань про вогнепальну зброю для професійної підготовки правоохоронця.

«Основи стрільби зі стрілецької зброї»:

1. Основи техніки стрільби зі стрілецької зброї: принципи та правила.
2. Вплив фізичних і психологічних факторів на точність стрільби.
3. Техніка прицілювання та правильна поза при стрільбі.
4. Основи безпеки під час проведення стрільб з вогнепальної зброї.
5. Огляд видів стрілецької зброї та їх особливості в контексті точності стрільби.
6. Практичні аспекти прицілювання на різних дистанціях: від короткої до далекої.
7. Важливість тренування та розвитку м'язової пам'яті для вдосконалення стрільби.
8. Фізіологія стрільця: як правильно дихати і утримувати зброю для досягнення максимальної точності.
9. Психологічні аспекти стрільби: концентрація уваги, емоційний стан та їх вплив на результат.
10. Використання різних типів набоїв і боєприпасів у стрільбі зі стрілецької зброї.
11. Методи тренувань для покращення стрілецьких навичок.
12. Вправи для вдосконалення точності та швидкості стрільби.
13. Порівняння техніки стрільби з різних типів стрілецької зброї (пістолет, автомат, гвинтівка).
14. Роль стрільби зі стрілецької зброї в професійній підготовці правоохоронців та військових.

«Заходи безпеки при поводженні зі зброєю»:

1. Основні принципи безпечного поводження зі зброєю.
2. Психологічні та фізичні фактори, що впливають на безпечне поводження зі зброєю.
3. Заходи безпеки під час заряджання та розряджання вогнепальної зброї.
4. Правила безпечного прицілювання та стрільби зі стрілецької зброї.
5. Заходи безпеки при перенесенні та транспортуванні зброї.
6. Запобіжні пристрої та їх роль у безпечному користуванні зброєю.
7. Дії у разі осічки, затримки пострілу або непередбачуваної ситуації.
8. Вимоги до зберігання зброї та боєприпасів для забезпечення безпеки.
9. Правила безпеки при поводженні зі службовою зброєю у правоохоронних органах.
10. Наслідки порушення заходів безпеки при поводженні зі зброєю.
11. Виховання культури безпечного поводження зі зброєю у навчальних закладах та підрозділах.
12. Роль дисципліни та відповідальності у забезпеченні безпеки при поводженні зі зброєю.

«Правові підстави та порядок застосування і використання вогнепальної зброї»:

1. Поняття та правові підстави застосування і використання вогнепальної зброї.
2. Нормативно-правове регулювання застосування вогнепальної зброї в Україні.
3. Відмінність між застосуванням і використанням вогнепальної зброї: правовий аспект.
4. Суб'єкти, які мають право на застосування та використання вогнепальної зброї.
5. Умови та межі застосування вогнепальної зброї працівниками правоохоронних органів.
6. Порядок попередження особи перед застосуванням вогнепальної зброї.
7. Випадки застосування вогнепальної зброї без попередження: правовий аналіз.
8. Принципи законності, необхідності та пропорційності при застосуванні вогнепальної зброї.
9. Обмеження та заборони щодо застосування вогнепальної зброї.
10. Правова відповідальність за незаконне застосування або перевищення повноважень при використанні вогнепальної зброї.
11. Порядок документування та перевірки правомірності застосування вогнепальної зброї.
12. Правові наслідки для працівника після застосування вогнепальної зброї.
13. Міжнародні стандарти та практика застосування вогнепальної зброї правоохоронцями.
14. Значення знання правових норм щодо застосування зброї для професійної діяльності правоохоронця.

«Облік та зберігання зброї і боєприпасів в підрозділах»:

1. Принципи та основи обліку зброї і боєприпасів у підрозділах правоохоронних органів.
2. Нормативно-правова база щодо обліку та зберігання зброї і боєприпасів в Україні.
3. Процес приймання та видачі зброї і боєприпасів в підрозділах: документування та контроль.
4. Основні вимоги до приміщень для зберігання зброї і боєприпасів.
5. Відповідальність за правильний облік та зберігання зброї і боєприпасів у підрозділах.
6. Технічні засоби і пристрої для обліку зброї та боєприпасів у підрозділах.
7. Перевірка наявності зброї та боєприпасів: методи та порядок проведення перевірок.
8. Запобіжні заходи для забезпечення безпеки при зберіганні зброї і боєприпасів.
9. Основні порушення при обліку та зберіганні зброї та боєприпасів і наслідки таких порушень.
10. Забезпечення належного технічного стану зброї та боєприпасів у процесі обліку.
11. Особливості обліку і зберігання зброї і боєприпасів в умовах бойових та екстремальних ситуацій.
12. Інноваційні технології в обліку та зберіганні зброї і боєприпасів.
13. Порушення правил обліку та зберігання зброї: причини, наслідки та відповідальність.
14. Перспективи вдосконалення системи обліку та зберігання зброї і боєприпасів у правоохоронних органах.

«9-мм пістолет Макарова (ПМ)»:

1. Історія створення пістолета Макарова та його прийняття на озброєння.
2. Місце пістолета Макарова в системі озброєння правоохоронних органів та військових формувань.
3. Тактико-технічні характеристики пістолета Макарова та їх практичне значення.
4. Конструктивні особливості пістолета Макарова.
5. Принцип роботи автоматики пістолета Макарова.
6. Ударно-спусковий механізм пістолета Макарова: будова та принцип дії.
7. Запобіжні пристрої пістолета Макарова та їх роль у забезпеченні безпеки.
8. Боєприпаси, що використовуються для стрільби з пістолета Макарова, та їх характеристика.
9. Порядок неповного розбирання, збирання та догляду за пістолетом Макарова.
10. Заходи безпеки при поводженні з пістолетом Макарова.
11. Типові затримки під час стрільби з ПМ та способи їх усунення.
12. Переваги та недоліки пістолета Макарова у службовому використанні.

13. Порівняльна характеристика пістолета Макарова з іншими 9-мм пістолетами.
14. Значення технічного обслуговування та правильного зберігання пістолета Макарова.

«Автомати Калашникова»:

1. Історія створення та етапи розвитку автоматів Калашникова.
2. Місце автоматів Калашникова у сучасній системі озброєння та їх роль у правоохоронних і військових підрозділах.
3. Основні моделі автоматів Калашникова та їх тактико-технічні характеристики.
4. Конструктивні особливості автоматів Калашникова: будова, механізми та матеріали.
5. Принцип роботи автоматики автоматів Калашникова.
6. Боєприпаси, що застосовуються в автоматах Калашникова, та їх характеристика.
7. Запобіжні та блокувальні механізми автоматів Калашникова.
8. Порядок розбирання, збирання та догляду за автоматами Калашникова.
9. Заходи безпеки при поводженні з автоматами Калашникова.
10. Порівняльна характеристика автоматів Калашникова з іншими сучасними автоматами.
11. Переваги та недоліки автоматів Калашникова у службовому та бойовому використанні.
12. Значення технічного обслуговування та правильного зберігання автоматів Калашникова.
13. Перспективи модернізації та розвитку автоматів Калашникова.

«Штурмові гвинтівки «Форт»»:

1. Історія створення та розвитку штурмових гвинтівок «Форт».
2. Місце та роль штурмових гвинтівок «Форт» у системі озброєння правоохоронних органів України.
3. Основні моделі штурмових гвинтівок «Форт» та їх тактико-технічні характеристики.
4. Конструктивні особливості штурмових гвинтівок «Форт».
5. Принцип роботи автоматики штурмових гвинтівок «Форт».
6. Боєприпаси, що використовуються у штурмових гвинтівках «Форт», та їх характеристика.
7. Запобіжні та блокувальні механізми штурмових гвинтівок «Форт».
8. Порядок неповного розбирання, збирання та догляду за штурмовими гвинтівками «Форт».
9. Заходи безпеки при поводженні зі штурмовими гвинтівками «Форт».
10. Порівняльна характеристика штурмових гвинтівок «Форт» з іншими сучасними штурмовими гвинтівками.
11. Переваги та недоліки штурмових гвинтівок «Форт» у службовому використанні.

12. Значення технічного обслуговування та правильного зберігання штурмових гвинтівок «Форт».
13. Перспективи розвитку та модернізації штурмових гвинтівок «Форт».
14. Досвід практичного застосування штурмових гвинтівок «Форт» у правоохоронних підрозділах.

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю з дисципліни

1. Загальні поняття про вогнепальну зброю

- Визначення вогнепальної зброї та її основні ознаки.
- Класифікація вогнепальної зброї за призначенням, конструкцією та калібром.
- Основні частини та механізми вогнепальної зброї та їх призначення.
- Принцип дії нарізної та гладкоствольної зброї.
- Основні види боєприпасів та їх характеристика.

2. Основи стрільби зі стрілецької зброї

- Правильна стійка, хват і положення тіла при стрільбі.
- Принципи прицілювання та методи покращення точності.
- Вплив фізіологічних та психологічних факторів на стрільбу.
- Режими стрільби: одиночні та серійні постріли.
- Методи тренувань для підвищення точності та швидкості стрільби.

3. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю

- Основні правила безпечного поводження зі зброєю.
- Дії при осічці або затримці пострілу.
- Заходи безпеки при транспортуванні та зберіганні зброї.
- Запобіжні пристрої та їх роль у безпечній експлуатації.
- Наслідки порушення правил безпеки.

4. Правові підстави застосування та використання зброї

- Законодавче регулювання обігу і застосування вогнепальної зброї в Україні.
- Суб'єкти, які мають право на застосування зброї.
- Умови та межі застосування зброї працівниками правоохоронних органів.
- Принципи законності, необхідності та пропорційності при застосуванні зброї.
- Правова відповідальність за порушення правил застосування зброї.

5. Облік та зберігання зброї і боєприпасів

- Принципи обліку зброї та боєприпасів у підрозділах.
- Вимоги до приміщень для зберігання зброї.
- Порядок приймання, видачі та перевірки наявності зброї і боєприпасів.
- Відповідальність за порушення правил обліку та зберігання.
- Технічні засоби для контролю і збереження зброї.

6. Вогнева підготовка як складова професійної підготовки

- Мета та завдання вогневої підготовки працівників правоохоронних органів.
- Структура та зміст навчального процесу вогневої підготовки.
- Психологічні та фізичні аспекти підготовки до стрільби.
- Використання різних типів стрілецької зброї у вогневій підготовці.
- Оцінка ефективності вогневої підготовки у професійній діяльності.

7. Практичні навички

- Порядок неповного розбирання, збирання та догляду за зброєю.
- Підготовка зброї до стрільби та перевірка її технічного стану.
- Виконання одиночних та серійних пострілів на різні дистанції.
- Усунення типових затримок і осічок під час стрільби.
- Практичне застосування знань правил безпеки під час стрільби.
- Що таке вогнева підготовка і яка її роль у бойовій діяльності військ?
- Назвіть основні завдання вогневої підготовки.
- Які чинники впливають на ефективність стрільби з вогнепальної зброї?
- Що таке бойова готовність вогнепальної зброї?
- В чому полягає різниця між прицільною та вільною стрільбою?
- Перелічіть основні типи вогнепальної зброї, що застосовуються у військах.
- Що таке приціл і які його основні види?
- Назвіть основні властивості боєприпасів.
- Що таке зона влучення та зона ураження?
- Що розуміють під терміном «темп вогню» і як він визначається?

Будова та догляд за вогнепальною зброєю

- Назвіть основні частини автомату або гвинтівки.
- Як правильно проводити розбирання та збирання стрілецької зброї?
- Що таке механізми ударно-спускового пристрою?
- Як правильно здійснювати догляд за стволом зброї?
- Що таке технічне обслуговування зброї?
- Як перевіряють справність механізмів зброї перед стрільбою?
- Що таке чистка і змащування зброї і коли її проводять?
- Які наслідки неправильного догляду за зброєю?
- Які правила зберігання боєприпасів і зброї?
- Як поводитися з несправною зброєю під час заняття або стрільби?

Основи стрільби

- Назвіть основні положення стрільби з автомата.
- В чому різниця між стрільбою лежачи, стоячи і з коліна?
- Що таке прицілювання і як воно здійснюється?
- Як впливає положення тіла на точність стрільби?
- Що таке кут піднесення при стрільбі?

- Які основні види прицілювання існують?
- Як визначається дальність ефективного пострілу?
- Що таке зона ураження та як її визначають при стрільбі?
- Які помилки найчастіше допускають під час стрільби?
- Як правильно вести контроль над темпом стрільби?

Тактична вогнева підготовка

- Що таке вогнева позиція і які її типи існують?
- Які основні види вогневих завдань на полі бою?
- Що таке маскування вогневих позицій?
- Як організують взаємодію стрілецьких груп при веденні вогню?
- Що таке фронтальна та флангова стрільба?
- Як правильно розподіляють вогневі засоби при обороні?
- Що таке дистанційне керування вогнем?
- Які правила ведення стрільби по рухомих цілях?
- Що таке мінімальна та максимальна дистанція вогню?
- Як оцінюють ефективність вогню підрозділу?

Тактичні прийоми і маневр

- Що таке прикриття та його значення у вогневій підготовці?
- Як застосовують чергування вогню для придушення противника?
- Що таке вогнева завіса і коли її використовують?
- Як організують вогонь при атаці на укріплений об'єкт?
- Що таке обстріл секторів та його тактичне значення?
- Як правильно проводять вогневий маневр під час бою?
- Що таке концентрований і розосереджений вогонь?
- Які принципи взаємодії піхоти та артилерії під час бою?
- Що таке розвідувальний вогонь і яка його мета?
- Як враховують місцевість при плануванні вогню?

Боєприпаси та вибухові речовини

- Назвіть основні види боєприпасів для стрілецької зброї.
- Що таке фугасні та осколкові гранати?
- Як визначають придатність боєприпасів до застосування?
- Які правила безпечного поводження з боєприпасами?
- Що таке детонація та детонатор і яка їх роль?
- Які види мін існують і як вони застосовуються?
- Що таке термобаричні боєприпаси і коли їх використовують?
- Як правильно транспортувати боєприпаси?
- Що таке вибухонебезпечні залишки та як їх нейтралізують?
- Як відрізнити бойовий боєприпас від навчального?

Безпека під час стрільби

- Які основні правила безпеки на стрілецькому полігоні?
- Що таке зона безпечної стрільби?
- Як діяти при осічці або застряганні зброї?
- Які заходи при випадковому пострілі?
- Що таке особистий захисний комплект і коли його використовують?
- Як попередити травми під час стрільби?
- Які правила поведінки з гарячим стволом зброї?
- Що робити у разі вибуху боєприпасу на полігоні?
- Як організовують медичне забезпечення під час стрільб?
- Які правила поведінки під час нічної стрільби?

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в письмовій формі у виді тестів : до завдання входять 16 тестів.

Загальна підсумкова оцінка (в балах) результати поточної роботи + результати заліку;

Система оцінювання та вимоги

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Загальна сума балів
Робота на сем	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17
Самост робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	17	17	26	40	100

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 1 бал.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- розв'язання задач;

- презентації студентів.

** Самостійна робота студента передбачає підготовка до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет — джерел, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 1 бал.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді *тестування*.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 26 питань.

Види тестових завдань:

З вибором однієї правильної відповіді з наведених варіантів;

З вибором кількох правильних відповідей;

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум 26 балів.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються Тир, навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Політика курсу.

Курс «**Вогнева підготовка**» (для магістрів) передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Оцінювання здобувача освіти орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за, які можуть бути за рішенням викладача нараховані додаткові (бонусні) бали. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і семінарських занять співпадають. Відсутність на семінарському занятті відпрацьовується.

Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

На встановленому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної роботи. Результат модульної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно скласти залік лише у разі перескладання курсу «**Вогнева підготовка**».

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
---------------	--------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для екзамену
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Закон України «Про Національну поліцію»: Наук.-практ. коментар ст. на 05.12.2016 р. / За заг. Ред. В.В. Чернея. - 6-те, перероб. та доп. - К.: «ЦУЛ», 2016. - 556 с.
2. Закон України «Про Національну поліцію». Положення про патрульну службу МВС. Положення про Національну поліцію: чинне зак-во зі змінами та доп. ст. на 03.05.2018 року; офіц. текст. - К.: Паливода А.В., 2018. - 102с. - (Закони України).
3. Закон України «Про Національну поліцію»: Наук.-практ. коментар ст. на 07.09.2018 р. / За заг. ред. С.С. Чернявського. - К: Професіонал, 2018. - 678 с.
4. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських: Наказ МВС України від 26.04.2019 р. № 334.
5. Про затвердження Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України: Наказ МВС України від 11.10.2018 № 828.
6. Про забезпечення контролю за обліком, збереженням, видачею й прийманням зброї, боєприпасів і спеціальних засобів у чергових частинах ОВС України: Наказ МВС України від 27.03.2008 р. № 141.
7. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 р. № 70.
8. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України 26.01.2016 р. № 50.

9. Бойова, мисливська та багатоцільова вогнепальна зброя: Довідник./ МВС України. НАВС / За ред. Ю.Ю. Орлова.-К., 2011.-193с. - (наук. бібліотека криміналіста).
  10. Вогнева підготовка: Навч.-метод. посіб. / С.П. Максимов, О. В. Запорожанов, О. Г. Шкапа та ін.- К.: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006.-108 с.
  11. Вогнепальна зброя (найбільш популярні зразки) / Титаренко О.П., Павлович І.В., Карплюк М.Г., Андреев А.А. - Вінниця, 2007. - 144с.
  12. Вогнева підготовка: Навч. посіб. / Авторський колектив: В.А. Дідковський, Д.В. Лук'янов, І.М. Мазур, Є.В. Полікарпов, В.В. Свінцицький. - К.: НАВС, 2015.-320 с.
  13. Козяр М. Професійно-стрілецька підготовка особового складу ОВС України у швидкісних стрілецьких вправах: Навчальний посібник/ ЛПБ МВС України. – Л., 2002. – 110с.
  14. Методика проведення практичних занять із вогневої підготовки працівників органів внутрішніх справ із виконання основного курсу вправ для стрільб із пістолета / А.М. Лобода, О.В. Запорожанов, А.В. Нестеренко, Р.А. Воробйов; НАВС, Академія безпеки відкритого суспільства. – К.: Вид. Ліпкан О.С., 2013. – 107 с.
  15. Основи техніки швидкісної стрільби з пістолета для працівників органів внутрішніх справ: [навч.-метод. посіб.]/ О. В. Запорожанов, А. М. Лобода, А. В. Нестеренко, С. П. Максимов. – К.: ФОРМ О. С. Ліпкан, 2011. – 112 с.
  16. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 р. № 70.
  17. Методичні рекомендації з організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України// із серії "Професійна підготовка кадрів". – К., 2011. – 46 с.
- 18. Додаткова література**
19. Гранатомети «Форт» калібра 40x46 мм: Керівництво з експлуатації / КНВО «Форт» МВС України. [Електронний ресурс]: [Manual Fort600.pdf - Google Диск](#)
  20. Методика вивчення матеріальної частини вогнепальної зброї (на прикладі 9-мм пістолета Макарова): метод. рек. / [уклад.: О. В. Запорожанов, С. П. Максимов]. - Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017. - 64 с. [Електронний ресурс]: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/4380>
  21. Настанова зі стрілецької справи. 9-мм пістолет Макарова (ПМ). Навчально-методичний посібник. - К.: МОУ, 2004. – 62 с. Інв. № 4425. <https://tck.pl.ua/wp-content/uploads/2021/02/Nastanova-PM.pdf>
  22. Настанова зі стрілецької справи. 5,45-мм автомати Калашнікова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74Н) та 5,45-мм ручні кулемети Калашнікова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н). – К.: МОУ, 2005. – 171 с. Інв. № 4725. https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-viiskovoi-pidhotovky/szvp/Kniga_4.pdf

- 23.20. Настанова зі стрілецької справи. Ручні гранати. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. - 54 с. [Електронний ресурс]: [Nastanova_granaty.doc - Google Диск](#)
24. Снайперська гвинтівка «ФОРТ 301» кал. 7,62x51 мм. [Електронний ресурс]: <https://sprotyvg7.com.ua/lesson/elementor-7617>
25. Настанова зі стрілецької справи. 7,62-мм снайперська гвинтівка Драгунова (СГД) . — К.: МОУ, 2006. - 94 с. [Електронний ресурс]: <https://tck.pl.ua/wp-content/uploads/2021/02/Nastanova-SVD.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Державні сайти України. Портал МВС [Електронний ресурс]: <http://mvs.gov.ua>
2. Національна академія внутрішніх справ України офіційний веб-портал [Електронний ресурс]: <http://www.naiu.kiev.ua>

Рекомендовані джерела інформації :

Нормативна література

1. Конституція України: від 28 червня 1996 р.
2. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2-%D1%80>.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т.1 / О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, Є.П. Бурдоль та ін. За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. — Х.: Право, 2012. — 768 с.
5. Кримінальний кодекс України зі змінами та допов. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Основна література

1. 9-мм пістолет «Форт-12»: Паспорт / Вінниця: НВО «Форт» МВС України.
2. Вогнева підготовка: Навч. посіб./ В.Ф.Глущенко, А.О.Колоколов, Ю.В.Мельник та ін. — Вінниця, «ДТП»,-1998.-160с.
3. Вогнева підготовка: Навч. посіб./ В.В. Василенко, В.М.Дзюба, О.Ю. Окунський та ін. — К.: Паливода, 2003.
4. Вогнева підготовка: Навч.-метод. посіб. / С.П. Максимов, О.В. Запорожанов, О.Г. Шкапа та ін.- К.: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006.-108 с.
5. Застосування вогнепальної зброї працівниками органів внутрішніх справ: Посібник / В.О.Сніжко, В.В. Черней, А.В. Юрченко та ін. — К.: НАВСУ, 2004. —176 с.

6. Чурмантаєв П.С., Максимов С.П., Лук"янов Д.В. Вогнева підготовка (пістолет "Форт-12"): Навч.-метод. посібник / За ред. В.Ф. Гречко. – Національна академія внутрішніх справ України, 2003. - 64 с.
7. Стеблюк В.І., Шкарлута Д.Б., Розов Ю.Г., Лагно Ю.В. Автоматична стрілецька зброя: вчора, сьогодні, завтра. Харків, 2012. Т. 1-2.